

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 183/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

(Τμήμα ΣΤ')

Συνεδρίαση της 24-11-2021

**Με τη χρήση τεχνολογικών μέσων κατ' εφαρμογή της υπ' αριθμ. 475/2021
απόφασης της Προέδρου ΝΣΚ**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Παναγιώτης Πανάγος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Ζουγανέλη, Πάρεδρος ΝΣΚ

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. Δ.15 / Δ' / 30277 / 1158/ 18 / 9 / 2020 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης, της Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης και Εισφορών, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. Δ.15/Δ'/27752/12-5-2021 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας.

Ερώτημα:

α) Εάν το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 συνιστά αιτία νόμιμης απαλλαγής του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) από την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς υπέρ των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων εργαζομένων του, οι οποίοι ως μηχανικοί ασφαλιζονταν στο πρώην Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) υπέρ του οποίου θεσπίστηκαν από 1/1/2007 οι ασφαλιστικές εισφορές που ορίζονται στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3518/2006.

β) Εάν, σε περίπτωση που δεν ισχύει η απαλλαγή του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 για τον πρώην ΟΕΚ, οφείλει ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος, να καταβάλει τις αναλογούσες εργοδοτικές εισφορές, τόσο για το διάστημα μέχρι την κατάργηση του πρώην ΟΕΚ (δηλαδή από 1/1/2007 έως 13/2/2012), όσο και για το χρονικό διάστημα μέχρι την ψήφιση του ν. 4144/2013 (δηλαδή από 14/2/2012 έως 18/4/2013).

γ) Εάν, σε περίπτωση που δεν ισχύει η απαλλαγή του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 για τον πρώην ΟΕΚ, και ο ΟΑΕΔ έχει υποχρέωση καταβολής της εργοδοτικής εισφοράς του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 3518/2006, οφείλει ο ΟΑΕΔ να καταβάλει μαζί με την εργοδοτική εισφορά (ύψους 13,33%) και την εισφορά ασφαλισμένου (ύψους 6,67%) σε περίπτωση που αυτή δεν έχει παρακρατηθεί από τον πρώην ΟΕΚ και η οποία στο σύνολό της θα βαρύνει τον ΟΑΕΔ, ή η μη παρακρατηθείσα εισφορά ασφαλισμένου θα παρακρατηθεί και θα βαρύνει τους ίδιους τους ασφαλισμένους.

δ) Εάν, σε περίπτωση που ισχύει η απαλλαγή του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 για τον πρώην ΟΕΚ, οι ασφαλισμένοι οφείλουν να καταβάλουν το σύνολο της εισφοράς (ασφαλισμένου και εργοδότη) του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 3518/2006, συνολικού ύψους 20%, η οποία θα βαρύνει στο σύνολό της τους ασφαλισμένους ή θα καταβάλλουν την προβλεπόμενη από την ανωτέρω διάταξη εισφορά ελεύθερου επαγγελματία.

ε) Εάν, σε περίπτωση που ισχύει η απαλλαγή του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 για τον πρώην ΟΕΚ, η απαλλαγή εφαρμόζεται και για το χρονικό

διάστημα από την κατάργηση του πρώην ΟΕΚ μέχρι την ψήφιση του ν. 4144/2013 (δηλαδή από 14/2/2012 έως 18/4/2013).

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας, όπως αυτό συμπληρώθηκε μεταγενεστέρως, καθώς και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Μέχρι 31/12/2006, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 915/1979, σε συνδυασμό και με το άρθρο 44 του ν. 2084/1992, οι μέχρι 31-12-1993 μισθωτοί ασφαλισμένοι του πρώην ΤΣΜΕΔΕ (στους οποίους αναφέρεται και το τιθέμενο ερώτημα), κατέβαλαν την ίδια εισφορά με τους ελεύθερους επαγγελματίες που υπάγονταν στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, και δεν προβλεπόταν η καταβολή εργοδοτικής εισφοράς.

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 περίπτωση α υποπερίπτωση ββ του ν. 3518/2006, αναμορφώθηκε από 1/1/2007 το καθεστώς ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992, και το ύψος της εισφοράς ορίστηκε σε 20%, επιμεριζόμενη κατά 6,67% και 13,33% μεταξύ ασφαλισμένου και εργοδότη. Συνεπώς, από 1/1/2007 προβλέπεται η καταβολή εργοδοτικής εισφοράς για τους μισθωτούς (ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992).

Εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικής εισφοράς προβλέπεται μόνο για τις περιπτώσεις που διάταξη νόμου αποκλείει την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς.

Οι υπηρεσίες του πρώην ΤΣΜΕΔΕ με τα υπ' αριθμ. 53114/4-7-2008 και 27119/3-4-2009 έγγραφά τους, ενημέρωσαν τον ΟΕΚ για την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικής εισφοράς για τους μόνιμους μηχανικούς που απασχολούσε, ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992.

Με σχετικά έγγραφά του, ο ΟΑΕΔ διαβίβασε στο ΤΣΜΕΔΕ τις υπ' αριθ. 3177/11-9-2007 και 374/6-2-2009 γνωμοδοτήσεις της Νομικής Υπηρεσίας του πρώην ΟΕΚ, στις οποίες διατύπωνε την άποψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954, ο πρώην ΟΕΚ εξακολουθούσε να απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικής εισφοράς για τους μονίμους μηχανικούς, ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992, για τους οποίους ήδη καταβαλλόταν εισφορά υπέρ του πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (ειδικό καθεστώς).

Οι υπηρεσίες του ΤΣΜΕΔΕ προέβαιναν σε θεώρηση βιβλιαρίων ασθενείας και προχωρούσαν στην έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων χωρίς να διατυπώνουν αντιρρήσεις λόγω της μη καταβολής της εργοδοτικής εισφοράς, οπότε και οι υπηρεσίες του ΟΕΚ, βάσει των ανωτέρω γνωμοδοτήσεων της Νομικής της Υπηρεσίας, συνέχισαν να μην καταβάλλουν εργοδοτική εισφορά, θεωρώντας ότι εξαιρούνται κατ' εφαρμογήν των οριζόμενων στο άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954.

Εν τέλει ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος του πρώην ΟΕΚ, με το υπ' αριθ. 62655/12-9-2017 έγγραφό του, υπέβαλε στην ερωτώσα Υπηρεσία του Υπουργείου, ερώτημα σχετικά με την υποχρέωση ή μη καταβολής εργοδοτικής εισφοράς στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ από τον πρώην ΟΕΚ, από 1/1/2007 (ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του ν. 3518/2006) έως 31/12/2013 (ένταξη του ΟΕΚ στον ΟΑΕΔ βάσει του ν. 4144/2013), για τους μηχανικούς, ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992, που απασχολούσε.

Επί του ερωτήματος, το εποπτεύον Υπουργείο, ζήτησε τις απόψεις του ΕΦΚΑ, ο οποίος με σχετικό έγγραφό του, επανέλαβε τη θέση του πρώην ΤΣΜΕΔΕ περί υποχρέωσης καταβολής εργοδοτικής εισφοράς από τον πρώην ΟΕΚ για την εν λόγω κατηγορία μηχανικών, σημειώνοντας ότι η θεώρηση των βιβλιαρίων ασθενείας και της έκδοσης συνταξιοδοτικών αποφάσεων στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης δεν αναιρούσε την απαίτηση του φορέα για την καταβολή των εργοδοτικών εισφορών.

Συμπερασματικά, από τα ως άνω αναφερόμενα, το παρόν ερώτημα επικεντρώνεται στο (ενταγμένο σε οργανικές θέσεις) τακτικό (μόνιμο) προσωπικό, κλάδου Μηχανικών, του πρώην ΑΟΕΚ (ΟΕΚ), που είχε

προσληφθεί (και ασφαλισθεί) μέχρι 31/12/1992 και το οποίο, μετά την ισχύ του άρθρου 4 παρ. 2α του ν. 941/1979, ήταν ασφαλιστέο παράλληλα σε δύο φορείς, ήτοι: α) στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ειδικό καθεστώς ν. 3163/1955 – βλ. άρθρο 11 του ν.δ. 4277/1962) και β) στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ, λόγω της εγγραφής τους στο ΤΕΕ (άρθρο 6 του α.ν. 2326/1940, όπως ίσχυσε μέχρι 31/12/2016 πριν από την εφαρμογή του άρθρου 20 του ν. 4488/2017, που αποσύνδεσε την ασφάλιση στο Ταμείο αυτό από την ιδιότητα και την συνέδεσε μόνο με την δήλωση έναρξης και διακοπής επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ) και συνίσταται (το εν λόγω ερώτημα): α) στο εάν, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3518/2006, το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 συνιστά ή όχι αιτία νόμιμης απαλλαγής του πρώην ΟΕΚ από την καταβολή της εργοδοτικής εισφοράς υπέρ των μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένων σε αυτόν μονίμων Μηχανικών του και β) σε αποφαιτική περίπτωση, στο εάν ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος, δύναμει της διάταξης του άρθρου 35 του ν. 4144/2013, του καταργηθέντος από 14/2/2012 ΟΕΚ και υπεισερχόμενος ως εκ τούτου στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του τελευταίου, οφείλει να καταβάλλει τις εργοδοτικές εισφορές προς το πρώην ΤΣΜΕΔΕ για όλο το χρονικό διάστημα από την 1/1/2007 έως και την 31/12/2013.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στα άρθρα 1 παρ. 1, 17 παρ. 2 και 23 του ν.δ. 2963/1954 «Περί ιδρύσεως αυτόνομου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας» (Α'195), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρον 1

Σύστασις.

1. Συνιστάται Αυτόνομος Οργανισμός αποτελών νομικόν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου με έδραν τας Αθήνας υπό την επωνυμίαν "Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας" αποκαλουμένης εφεξής "ΑΟΕΚ".

Άρθρον 17

Εξαιρέσεις και απαλλαγαι.

2. Αι προμήθειαι του ΑΟΕΚ και τα δια λογαριασμόν αυτού εκτελούμενα έργα , αι μισθώσεις και αι πάσης φύσεως πληρωμαί αυτού, απαλλάσσονται των υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων ή άλλου οιουδήποτε Οργανισμού θεσπιζομένων εισφορών.

Άρθρον 23

Προσωπικόν.

1. Η υπηρεσία του ΑΟΕΚ διεξάγεται δι' εμμίσθων υπαλλήλων και υπηρετών τακτικών ή εκτάκτων».

3. Στο άρθρο 1 παρ. 10 του ν. 825/1978 «Περί αντικαταστάσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων της διεπούσης το ΙΚΑ Νομοθεσίας και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων» (Α' 189) ορίζεται ότι:

«Η αληθής έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του Ν.Δ. 2963/1954 είναι ότι ο Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας δεν απαλλάσσεται των εργοδοτικών υπέρ του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισφορών και των υπ' αυτού συνεισπραττομένων τοιούτων δια τα υπ' αυτού εκτελούμενα έργα».

4. Στο άρθρο 4 περ. 2 του ν. 941/1979 (Α' 154), ορίζονται τα κάτωθι:

«Υπάγονται εις την ασφάλισιν του Κλάδου Συντάξεων του ΙΚΑ, παραλλήλως προς την παρά τω ΤΣΑΥ ή τω ΤΣΜΕΔΕ ασφάλισιν των, κατά τα εκάστοτε ισχύοντα δια το τακτικόν διοικητικόν προσωπικόν αι κάτωθι κατηγορίαι προσωπικού των εξής ν.π.δ.δ.:

1...

2. Οι μηχανικοί και υπομηχανικοί οι εντεταγμένοι εις οργανικάς θέσεις των :

α) Αυτόνομου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας...».

5. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 25 του α.ν. 1846/1951 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Α' 179), η οποία προστέθηκε με το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982 (Α' 146) ορίζονται τα ακόλουθα:

« Απαλλαγές από εισφορές ή μειώσεις που έχουν θεσπισθεί υπέρ Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή ιδιωτικού Δικαίου, Ιδρυμάτων και οποιουδήποτε άλλου

Οργανισμού ή Λογαριασμού δεν καταλαμβάνουν και τις υπέρ των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης εισφορές, εκτός αν ρητά προβλέπεται τούτο από σχετική διάταξη νόμου.

Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού χρηματικές απαιτήσεις κατά οργανισμών κοινωνικής Ασφάλισης για επιστροφή εισφορών εφόσον δεν στηρίζονται σε ρητές κατά τα ανωτέρω διατάξεις παραγράφονται, εκτός αν έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις. Δίκες που αφορούν τέτοιες απαιτήσεις καταργούνται».

6. Με το άρθρο 2 του π.δ. της 27-11/14-12-1926 «Περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων» (Α' 430), όπως τροποποιηθέν ισχύει, ορίζεται ότι :

«Ως τακτικά μέλη του ΤΕΕ εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι Ελληνικής ιθαγένειας ή οι έχοντες την ιθαγένεια κράτους-μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διπλωματούχοι του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου των Πολυτεχνικών Σχολών της Χώρας και των ισοτίμων σχολών του εξωτερικού μετά τη λήψη της άδειας άσκησης του επαγγέλματος. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν την εγγραφή στο ΤΕΕ χωρίς Ελληνική ιθαγένεια ή της ιθαγένειας Κράτους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διατηρούνται σε ισχύ».

7. Με το άρθρο 6 παρ.1 α.ν. 2326/1940 «Περί Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων» (Α'145) ορίζεται ότι:

«Μετέχουσι υποχρεωτικώς του Ταμείου πάντες οι δικαιούμενοι να ώσι μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου και αφ' ης ήρξαντο αι καταβολαί των συνδρομών αυτών εις τούτο. ως και άπαντες οι εν Ελλάδι ασκούντες το επάγγελμα του εργολάβου Δημοσίων Έργων, βάσει πτυχίου του Υπουργείου Συγκοινωνίας, αίτινες εγγράφονται υποχρεωτικώς εις τας ανά το Κράτος εργοληπτικές Οργανώσεις».

8. Με το άρθρο 7 παρ. 1 περ. α', β' και β1 και παρ. 4 του ως άνω α.ν. 2326/1940, όπως η περ. α' της παρ. 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 915/1979 (Α' 103), το δε τελευταίο (τέταρτο) εδάφιο της ίδιας παραγράφου

αντικαταστάθηκε και πάλι με το άρθρο 27 παρ. 6 του ν. 3518/2006 (Α' 272), ενώ η περ. β1 προστέθηκε ως νέα περίπτωση (μετά την περ. β') στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, με την παρ. 34 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (Α' 137), και τέλος η παρ. 4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν. 915/1979, ορίζονται τα εξής:

« 1. Οι Πόροι του Ταμείου αποτελούνται :

α. Εκ μηνιαίας εισφοράς εκάστου ησφαλισμένου, ελευθέρως ασκούντος το επάγγελμα, υπολογιζόμενης εις ποσοστόν τρία επί τοις εκατόν (3%) επί του εκάστοτε βασικού μισθού δημοσίου πολιτικού υπαλλήλου επί βαθμώ 2ω καταβλητέας εντός τριμήνου από του τέλους του εις ον αναφέρεται αύτη, μηνός.

Προκειμένου περί εμμίσθων η μηνιαία εισφορά ορίζεται εις τέσσαρα επί τοις εκατόν (4%) επί του ανωτέρω μισθού.

Δια τους υπαγόμενους το πρώτον εις την ασφάλισιν από της λήψεως του πτυχίου των και δια μίαν πενταετίαν από αυτής, η μηνιαία εισφορά ορίζεται ίση προς τα εξήκοντα εκατοστά (60%) της κατά τα ανωτέρω εισφοράς.

Το Δημόσιο και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής υποχρεούνται σε παρακράτηση και απόδοση στο Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. των εισφορών των ασφαλισμένων και του εργοδότη εντός του επόμενου μήνα εκείνου που κατέστησαν απαιτητές οι αντίστοιχες αποδοχές ή αμοιβές, συνυποβαλλομένων των σχετικών αναλυτικών καταστάσεων σε ηλεκτρονική μορφή ή μαγνητικό μέσο.

β. Εκ κρατήσεως 1% επί παντός ανεξαιρέτως λογαριασμού πληρωμής εργολάβου, φυσικού ή νομικού προσώπου, είτε ούτος κέκτηται πτυχίον εργολάβου δημοσίων έργων είτε μη, και επί των οπωσδήποτε εκτελουμένων έργων υπό του Δημοσίου, δήμων, κοινοτήτων και νομικών εν γένει προσώπων δημοσίου δικαίου, μη ισχυούσης ως προς τας κρατήσεις και τους πόρους εν γένει του ταμείου συντάξεως μηχανικών και εργοληπτών οιασδήποτε εναντίας διατάξεως γενικών ή ειδικών νόμων, καθιερούντων εξαιρέσεις ή απαλλαγάς.

β1. Εκ κρατήσεως έξι τοις χιλίοις (6 %) υπέρ τρίτων επί παντός ανεξαιρέτως λογαριασμού πληρωμής εργολάβου φυσικού ή νομικού προσώπου είτε ούτος

κέκτηται πτυχίο εργολάβου Δημοσίων Έργων είτε μη και επί των οπωσδήποτε εκτελουμένων έργων υπό του Δημοσίου, Δήμων κοινοτήτων και νομικών εν γένει προσώπων δημοσίου δικτύου συμπεριλαμβανομένων των εκτελουμένων έργων από τις εταιρείες αναπτύξεως έργων υποδομής του ν. 2160/1993 κατά το μέρος που χρηματοδοτούνται είτε από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, είτε από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, είτε από τον προϋπολογισμό Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. είτε από κοινοτικούς πόρους μη ισχύουσας ως προς τας κρατήσεις και τους πόρους εν γένει του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. οιασδήποτε εναντίως διατάξεως γενικών ή ειδικών νόμων καθιερούντων εξαιρέσεις ή απαλλαγάς.

4. Πάσα απαίτησις του Ταμείου εξ οιασδήποτε αιτίας προερχομένη μετά των προσθέτων επιβαρύνσεων, εισπράττεται βάσει των δικονομικών διατάξεων της εκάστοτε ισχύουσας δια την αναγκαστικήν είσπραξιν των Δημοσίων εσόδων, νομοθεσίας, εξαιρουμένου του μέτρου της προσωπικής κρατήσεως το οποίον δύναται να επιβάλληται μόνον εις περίπτωσιν εισπράξεως αυτής δια των Δημοσίων Ταμείων.

Τίτλον δια την τοιαύτην αναγκαστικήν είσπραξιν αποτελεί απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. καθορίζουσα το εισπρακτέον ποσόν εκ καθυστερουμένων εν γένει απαιτήσεων και προσθέτων επιβαρύνσεων, την αιτίαν της οφειλής, ως και την περίοδον εις ην ανάγεται αύτη.

Δια της επιδόσεως της ατομικής ειδοποιήσεως εις οφειλέτην διακόπτεται η παραγραφή. Το Ταμείον δύναται να επιδιώξη την είσπραξιν των απαιτήσεών του και κατά την τακτικήν διαδικασίαν ενώπιον των πολιτικών Δικαστηρίων".

9. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 3 ν. 2084/1992 (Α' 165), όπως οι διατάξεις αυτές διαμορφώθηκαν μετά την τροποποίησή τους από το άρθρο 19 παρ. 3 ν. 2150/93 και αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 παρ. 4 του ν. 2335/95 και 16 παρ. 4 του ν. 2556/1997 ορίζεται ότι:

«3. Η κατά τα ανωτέρω διαμόρφωση της εισφοράς για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Νομικών και ΤΣΜΕΔΕ ολοκληρώνεται την 1.1.98.

Οι πιο πάνω ασφαλισμένοι καταβάλλουν για τα έτη 1995, 1996 και 1997 το ποσό της εισφοράς που κατέβαλαν στις 31.12.94 προσαυξημένο, αντίστοιχα,

κατά το 1/4, 2/3 και 3/4 του ποσού της διαφοράς μεταξύ της εισφοράς αυτής και της εισφοράς που προκύπτει κατ' έτος από την κατά τα ανωτέρω διαμόρφωση. Διαφορές που προκύπτουν από τυχόν καταβολή αυξημένων ασφαλιστικών εισφορών μετά την 1.1.1995 συμψηφίζονται με μελλοντικές οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα σε όλους τους κλάδους και φορείς ασφάλισης των δικηγόρων, καθώς και των ασφαλισμένων του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., συμπεριλαμβανόμενων και των από 1.1.1993 ασφαλισμένων.»

10. Επίσης στο άρθρο 4 του ν. 3518/2006 (Α'272) «Αναδιάρθρωση των κλάδων του ΤΣΜΕΔΕ κλπ.», ορίζεται ότι:

« Πόροι του κλάδου κύριας σύνταξης είναι:

1. Οι εισφορές του κλάδου κύριας σύνταξης, οι οποίες ορίζονται ως εξής:

α) Ασφαλισμένοι μέχρι 31.12.1992 :

αα. Το ποσοστό μηνιαίας εισφοράς των ελευθέρων επαγγελματιών ορίζεται σε ποσοστό 20% επί του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας, κατά τις διατάξεις του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') και του π.δ. 24/1993 (ΦΕΚ 54 Α'), όπως κάθε φορά διαμορφώνεται.

ββ. Το συνολικό ποσοστό εισφοράς των μισθωτών ορίζεται σε ποσοστό 20% επί των κατά μήνα καταβαλλόμενων αποδοχών, που δεν μπορεί να υπερβαίνουν το τριπλάσιο του ποσού της πρώτης ασφαλιστικής κατηγορίας κατά τις διατάξεις του ν. 2084/1992 και του π.δ. 124/1993, όπως κάθε φορά διαμορφώνεται και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων και κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών.

Στις περιπτώσεις που διάταξη νόμου αποκλείει την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς, οι μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ταμείου καταβάλλουν το ποσό της μηνιαίας εισφοράς, όπως αυτό ορίζεται για τους ελεύθερους επαγγελματίες».

11. Στο άρθρο 5 της ΠΥΣ 7/2012 με τίτλο: «Θέματα άρθρου 1 παρ. 6 ν. 4046/2012 περί καταργήσεως ΟΕΕ και ΟΕΚ» (Α' 39), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 5

1. Το πάσης φύσεως προσωπικό των καταργούμενων φορέων μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΑΕΔ.

2. Το χρονικό διάστημα που τυχόν μεσολαβεί έως τη δημοσίευση της πράξης μεταφοράς και ανάληψης υπηρεσίας του πάσης φύσεως προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται, για κάθε συνέπεια, ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας του και οι αντίστοιχες αποδοχές του για το διάστημα αυτό καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής».

12. Στο άρθρο 34 παρ. 6 περ. β' υποπερ. α), όπως το πρώτο εδάφιο της περ. β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 παρ. 3 του ν. 4316/2014 (Α' 270), καθώς και στο άρθρο 35 παρ. 1 εδ. πρώτο και παρ. 2 του ν. 4144/2013 (Α' 88) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 34

...

6. Από τα έσοδα του Ε.Λ.Ε.Κ.Π.:

...

β) Η εισφορά 1,35% και οι λοιποί ανωτέρω αναφερόμενοι πόροι υπό στοιχεία β', δ', ε', στ', ζ' και η' της παραγράφου 4 διατίθενται αποκλειστικά και καλύπτουν:

αα) Δαπάνες για κάθε γεγεννημένη έννομη σχέση των καταργηθέντων με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012, όπως ισχύει, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Οργανισμός Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) και Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την εκκαθάριση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κατασκευαστικό πρόγραμμα του καταργηθέντος Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.)».

«Άρθρο 35

Λοιπές διατάξεις σχετικές με τον Ο.Ε.Κ. και τον Ο.Ε.Ε.

1. Ο Ο.Α.Ε.Δ. καθίσταται καθολικός διάδοχος και υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταργηθέντων από 14.2.2012 με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012, όπως ισχύει, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με τις επωνυμίες Οργανισμός Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) και Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.)...

2. Εκκρεμείς δίκες των καταργηθέντων Ν.Π.Δ.Δ. με τις επωνυμίες Οργανισμός Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) και Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.) συνεχίζονται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη διατύπωση για τη συνέχισή τους.

Απαιτήσεις, υποχρεώσεις και πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μεταφέρονται από τα ως άνω καταργηθέντα Ν.Π.Δ.Δ. στον Ο.Α.Ε.Δ.».

13. Στο άρθρο 14 παρ. 2 του ν. 1545/1985 με τίτλο «Εθνικό Σύστημα Προστασίας από την ανεργία και άλλες διατάξεις» (Α' 91), ορίζονται τα εξής:

«2. Οι προμήθειες του ΟΑΕΔ, τα έργα που εκτελούνται για λογαριασμό του, οι μισθώσεις και οι κάθε είδους πληρωμές του απαλλάσσονται από τις εισφορές που ισχύουν κάθε φορά υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων ή άλλου οργανισμού ή λογαριασμού».

14. Στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 1846/1951 (Α' 179) με τίτλο «Θεσμικός Περί ΙΚΑ Νόμος» ορίζονται τα εξής:

«Αι προμήθειαι του Ι.Κ.Α. και τα δια λογαριασμόν αυτού εκτελούμενα έργα, αι μισθώσεις και αι πάσης φύσεως πληρωμαί αυτού, απαλλάσσονται των υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων ή άλλου οιοδήποτε Οργανισμού ή λογαριασμού θεσπιζόμενων εισφορών».

15. Στο άρθρο 39 παρ. 14 του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (Α' 85 12/5/2016), η οποία παράγραφος 14 προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο παρ. 6 του ν. 4393/2016 (Α' 106 6/6/2016), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 39

Εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών.

14. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι πόροι που προβλέπονται στις διατάξεις των περιπτώσεων β', ε', ιγ' και ιη' της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2326/1940 (Α' 145), των άρθρων 9, 10, 11 και 14 του ν.

915/1979 (Α' 103), της παρ. 34 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (Α' 137), της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3232/2004 (Α' 48) και της παρ. 1 του άρθρου 150 του ν. 3655/2008 (Α' 58).» (Με τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις που επήλθαν στο άρθρο αυτό, αρχικά με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 4578/2018 – Α' 200, και στη συνέχεια με το άρθρο 35 του ν. 4670/2020 – Α' 43, το περιεχόμενο της παραγράφου 14 παρέμεινε αναλλοίωτο και άλλαξε μόνο ο τίτλος του άρθρου αυτού σε «Εισφορές αυτοτελώς απασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών»).

16. Με το άρθρο πρώτο παρ. 1Α υποπαρ. 1Α3 περ. 2Α υποπερ. ιθ' του ν. 4254/2014 (Α' 85 07/04/2014) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις», ορίζονται τα εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν. 4046/2012

Άρθρο πρώτο

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1Α: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1Α.3: ΜΕΙΩΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

2. Α. Από 1.1.2015 καταργούνται οι διατάξεις:

ιθ. των περιπτώσεων β', γ', δ' και ιστ' της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940 (Α' 145) υπέρ του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, καθώς και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

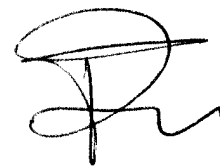
17. Με τις διατάξεις του ν.δ. 2963/1954, συστάθηκε ο πρώην ΟΕΚ, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (νπδδ), υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Εργασίας. Ως προς την στελέχωση του Οργανισμού αυτού, στο άρθρο 23 του ίδιου ν.δ. ορίζεται ότι το έργο του παρέχεται από υπαλλήλους, τακτικούς ή έκτακτους.

18. Με τις διατάξεις του ν. 3163/1955 προβλέφθηκε η συνταξιοδότηση των τακτικών υπαλλήλων (μόνιμο προσωπικό) του πρώην ΙΚΑ από τον φορέα αυτό, εφαρμοζομένων αναλόγως των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί απονομής σύνταξης στους δημοσίους πολιτικούς υπαλλήλους, εκτός εκείνων που αφορούσαν σε θέματα που ρυθμίσθηκαν ειδικώς από το ν. 3163/1955 (ειδικό καθεστώς πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

19. Επί πλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν.δ. 4277/1962 προβλέφθηκε ότι οι διατάξεις του ν. 3163/1955 έχουν εφαρμογή και επί του τακτικού (μόνιμου) προσωπικού των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας.

20. Με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 941/1979, στην ασφάλιση του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ειδικό καθεστώς) υπάχθηκαν, παράλληλα με την ασφάλισή τους στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ, και οι μηχανικοί, ενταγμένοι σε οργανικές θέσεις του πρώην ΟΕΚ.

21. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 6 του α.ν. 2326/1940, όπως αυτό ίσχυσε μέχρι 31-12-2016 και πριν την εφαρμογή του άρθρου 20 του ν. 4488/2017 (που αποσύνδεσε την ασφάλιση στο Ταμείο αυτό από την ιδιότητα και την συνέδεσε μόνο με την δήλωση έναρξης και διακοπής επαγγέλματος στην αρμόδια ΔΟΥ), στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΜΕΔΕ μετείχαν υποχρεωτικά πάντες οι δικαιούμενοι να είναι μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), από την ημερομηνία που ήταν υπόχρεοι καταβολής συνδρομής στο ΤΕΕ. Συνεπώς, στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΜΕΔΕ υπάγονταν υποχρεωτικά όλα τα μέλη του ΤΕΕ, από την ημερομηνία εγγραφής τους σε αυτό, χωρίς άλλη προϋπόθεση (ακόμη δηλαδή και εάν δεν προέκυπτε άσκηση επαγγέλματος).

22. Με βάση το ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο, μετά την ισχύ του άρθρου 4 παρ. 2α του ν. 941/1979, το τακτικό (μόνιμο) προσωπικό, κλάδου μηχανικών, του πρώην ΟΕΚ, ασφαλιζόταν στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ειδικό καθεστώς) και, παράλληλα, λόγω εγγραφής του στο ΤΕΕ, και στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ.

Πριν από την ισχύ του ν. 941/1979, τα ανωτέρω πρόσωπα υπάγονταν μόνο στην ασφάλιση του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, καθώς, βάσει του άρθρου 5 του α.ν. 1846/1951, εξαιρούνταν από την ασφάλιση του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (κοινό καθεστώς).

Αντιθέτως, το έκτακτο προσωπικό του πρώην ΟΕΚ, κλάδου μηχανικών (το οποίο δεν απασχολεί την ερωτώσα υπηρεσία), ασφαλιζόταν μόνο στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ.

23. Μετά την ισχύ του ν. 2084/1992, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 4, το οποίο βάσει του άρθρου 18 παρ. 5 του νόμου τούτου, είχε εφαρμογή και στους υπαλλήλους των ΝΠΔΔ που διέπονταν από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις τους βάρυναν το Δημόσιο είτε άλλους φορείς, συνεπώς είχε εφαρμογή και στο τακτικό (μόνιμο) προσωπικό του πρώην ΟΕΚ, οι μόνιμοι μηχανικοί του πρώην ΟΕΚ, διορισμένοι μετά την 1/1/1993, είτε επρόκειτο για ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992 (παλαιοί ασφαλισμένοι) είτε για ασφαλισμένους από 1/1/1993 (νέοι ασφαλισμένοι), ασφαλιζόνταν υποχρεωτικά μόνο στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ.

24. Με την διάταξη του άρθρου 4 του ν. 3518/2006, που άρχισε να ισχύει από 1/1/2007 και εφεξής, εισήχθη για πρώτη φορά, στην περίπτωση των παλαιών (μέχρι 31/12/1992) ασφαλισμένων στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ μισθωτών (ως τέτοιων νοουμένων και των μονίμων Μηχανικών του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ., άρα και του ΟΕΚ, για τους οποίους και τίθεται το παρόν ερώτημα), η διάκριση μεταξύ ασφαλιστικής και εργοδοτικής εισφοράς, η οποία ανέρχεται συνολικά σε ποσοστό 20%, επί των κατά μήνα καταβαλλόμενων αποδοχών τους και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,67% σε βάρος των εν λόγω ασφαλισμένων και κατά ποσοστό 13,33% αντίστοιχα σε βάρος των εργοδοτών τους, με εξαίρεση βεβαίως τις περιπτώσεις εκείνες που υφίσταται υπέρ του εργοδότη τους (εν προκειμένω ΟΕΚ) διάταξη νόμου που τον απαλλάσσει από την καταβολή

τέτοιας (εργοδοτικής) εισφοράς, οπότε, στη περίπτωση αυτή, οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής, επιβαρύνονται οι ίδιοι με το σύνολο της καταβαλλόμενης από τους ελεύθερους επαγγελματίες μηνιαίας εισφοράς (20% επί του ποσού της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά).

25. Συνεπώς, το κρίσιμο ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι το εάν πράγματι απαλλάσσεται ή όχι ο πρώην ΟΕΚ από την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς στο ΤΣΜΕΔΕ, για το ως άνω τακτικό – μόνιμο – εκ Μηχανικών προσωπικό που απασχολεί και πιο συγκεκριμένα, εάν ισχύει ή όχι γι' αυτόν η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 2963/1954 και, σε καταφατική περίπτωση, ποιο περιεχόμενο προσλαμβάνει αυτή.

26. Τούτο δε διότι, ο πρώην Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ), καίτοι είχε ενημερωθεί εγγράφως από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του πρώην ΤΣΜΕΔΕ, για την υποχρέωση καταβολής στο Ταμείο αυτό εργοδοτικής εισφοράς για τους μόνιμους (παλαιούς ασφαλισμένους) μηχανικούς που απασχολούσε, οι οποίοι σημειωτέον ότι ήταν διτώς ασφαλισμένοι, το μεν στο ΙΚΑ ως ασφαλιστικό οργανισμό ασφάλισης μισθωτών, το δε στο ΤΣΜΕΔΕ ως ασφαλιστικό οργανισμό ασφάλισης λόγω ιδιότητας, διατύπωσε την άποψη ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954, εξακολουθούσε να απαλλάσσεται από την ως άνω υποχρέωσή του για καταβολή εργοδοτικής εισφοράς υπέρ ΤΣΜΕΔΕ για το ανωτέρω προσωπικό του, ενώ αντιθέτως, κατέβαλε γι' αυτό εργοδοτική εισφορά υπέρ ΙΚΑ, από 1/1/1979, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 825/1978.

27. Πράγματι, το άρθρο 4 παρ. 1 ββ τελευταίο εδάφιο του ν. 3518/2006, παραπέμπει σε διάταξη νόμου «που να αποκλείει την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς» για τους μισθωτούς ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ.

28. Τέτοια διάταξη είναι, εκ πρώτης όψεως, η διάταξη της (προστεθείσας με το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982) παραγράφου 11 του άρθρου 25 του α.ν. 1846/1951, που και αυτή με τη σειρά της παραπέμπει σε άλλη διάταξη, ορίζοντας ότι απαλλαγές από εισφορές ή μειώσεις που έχουν θεσπισθεί υπέρ Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, Ιδρυμάτων και οποιουδήποτε άλλου Οργανισμού ή Λογαριασμού δεν καταλαμβάνουν και τις

υπέρ των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης εισφορές, εκτός αν ρητά προβλέπεται τούτο από σχετική διάταξη νόμου.

29. Ερευνητέο συνεπώς τυγχάνει εάν τέτοια διάταξη απαλλαγής του πρώην ΟΕΚ από την καταβολή εισφορών στο ΤΣΜΕΔΕ για το απασχολούμενο σε αυτόν προσωπικό της ανωτέρω κατηγορίας, είναι αυτή της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 2963/1954 (της οποίας η αληθής έννοια προσδόθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978).

30. Με τις αποφάσεις ΣτΕ 4246/2012 και 2629/2004, έγινε δεκτό, καθ' ερμηνεία της διάταξης της παραγράφου 34 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993, που πρόσθεσε, μετά την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940, ως περίπτωση β1, νέα διάταξη της παρ. 1, με την οποία, αφενός μεν προβλέφθηκε νέα κράτηση υπέρ του προαναφερθέντος Ταμείου «έξι τοις χιλίοις (6%) υπέρ τρίτων επί παντός ανεξαιρέτως λογαριασμού πληρωμής εργολάβου φυσικού ή νομικού προσώπου...» και αφετέρου ορίσθηκαν τα εξής : «μη ισχύουσας ως προς τας κρατήσεις και τους πόρους εν γένει του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. οιασδήποτε εναντίας διατάξεως γενικών ή ειδικών νόμων καθιερούντων εξαιρέσεις ή απαλλαγές», ότι, εν όψει της διατύπωσης της τελευταίας αυτής περιόδου της προστεθείσας, κατά τα άνω, με το άρθρο 27 παρ. 34 του ν. 2166/1993 νέας διάταξης, η έννοια αυτής είναι ότι: δεν ισχύουν οι προβλεπόμενες από διατάξεις γενικών ή ειδικών νόμων εξαιρέσεις ή απαλλαγές για όλες τις κρατήσεις και τους πόρους του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. - μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προβλεπόμενη από την περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940 κράτηση - και όχι μόνον για την θεσπισθείσα με την ως άνω νεότερη διάταξη κράτηση έξι τοις χιλίοις.

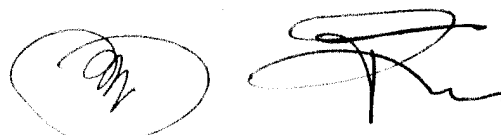
Με το δεδομένο λοιπόν ότι, με βάση τα ανωτέρω νομολογιακά δεδομένα, η ανωτέρω κατάργηση των θεσπισθεισών με ειδικούς ή γενικούς νόμους απαλλαγών, δεν περιορίζεται μόνο στις κρατήσεις της προστεθείσας, κατά τα άνω, με το άρθρο 27 παρ. 34 του ν. 2166/1993, νέας διάταξης της περ. β1 της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940, αλλά επεκτείνεται και σε όλους εν γένει τους πόρους του ΤΣΜΕΔΕ, στους οποίους (πόρους) συγκαταλέγονται και οι εισφορές των ασφαλισμένων του Ταμείου τούτου (είτε ελευθέρων

επαγγελματιών είτε εμμίσθων) της περ. α' του ίδιου άρθρου του αυτού α.ν., (βλ. και διάταξη άρθρου 4 του ν. 3518/2006 που και αυτό εντάσσει στους πόρους του ΤΣΜΕΔΕ, τις καταβαλλόμενες σε αυτό εισφορές), θα πρέπει να γίνει δεκτό, κατά την ομόφωνη άποψη του Τμήματος, ότι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 2963/1954, απαλλαγή του ΑΟΕΚ από τις οφειλόμενες στο ΤΣΜΕΔΕ εισφορές, καταργήθηκε με την μεταγενέστερη αυτής και άρα κατισχύουσα διάταξη του άρθρου 27 παρ. 34 του ν. 2166/1993 που πρόσθεσε νέα διάταξη, ως περ. β1, στην παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940.

Εξάλλου, το γεγονός ότι, οι προβλεπόμενοι στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940 και της παραγράφου 34 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 πόροι, καταργήθηκαν με την παράγραφο 14 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 (όπως η παράγραφος αυτή είχε προστεθεί με το άρθρο δεύτερο παρ. 6α' του ν. 4393/2016) από την έναρξη ισχύος (12-5-2016) του νόμου τούτου (4387/2016), δεν επηρεάζει τις ως άνω παραδοχές, καθόσον ο κρίσιμος χρόνος στον οποίο αναφέρεται το υπό κρίση ερώτημα, είναι προγενέστερος της κατάργησης των πόρων τούτων. Σημειωτέον δε ότι η κατάργηση του πρώτου πόρου (της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940) έγινε (προφανώς εκ παραδρομής) για δεύτερη φορά, με την ανωτέρω διάταξη (του άρθρου 39 παρ. 14 του ν. 4387/2016), καθόσον είχε ήδη προηγηθεί η κατάργηση της διατάξης της περίπτωσης αυτής (β'), άρα και του πόρου που αυτή προέβλεπε υπέρ του ΤΣΜΕΔΕ, με το άρθρο 1 παρ. ΙΑ υποπ. ΙΑ3 περ. 2Α υποπερ. ιθ' του ν. 4254/2014, με χρόνο έναρξης ισχύος του άρθρου αυτού από 1/1/2015, που και αυτός ήταν μεταγενέστερος του κρίσιμου χρόνου του ερωτήματος.

31. Περαιτέρω, κατά την ειδικότερη γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Χαράλαμπου Μπρισκόλα, κρίνεται σκόπιμο να τονισθούν τα ακόλουθα:

Με την υπ' αριθμ. 3866/1988 απόφασή του, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, δέχθηκε, ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 7 του ν.1305/1982, ότι με αυτή καταργήθηκαν από την έναρξη ισχύος (9-12-1982) του νόμου τούτου, όλες οι απαλλαγές και μειώσεις που είχαν θεσπισθεί με προηγούμενα αυτού νομοθετήματα. Με βάση λοιπόν τις παραδοχές αυτές, η θεσπισθείσα με το άρθρο 17 του ν.δ. 2963/1954 «Περί ιδρύσεως Αυτονόμου Οργανισμού

Εργατικής Κατοικίας» απαλλαγή από την καταβολή των υπέρ του ΤΣΜΕΔΕ θεσπισθεισών εισφορών, για τον λόγο ότι είχε θεσπισθεί με προηγούμενο (και όχι επόμενο) του ν. 1305/1982 νομοθέτημα, πρέπει να θεωρηθεί ως καταργηθείσα.

Ανεξαρτήτως όμως τούτων, με την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 2 του ν. 4075/2012, που πρόσθεσε και νέο εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 11 του άρθρου 25 του α.ν. 1846/1951, προσδιορίζεται, εκτός από τον σκοπό της τελευταίας αυτής διάταξης (του ν. 4075/2012) και ο σκοπός του νομοθέτη της αρχικής διάταξης του εβδόμου άρθρου του ν. 1305/1982, οριζόμενων επί λέξει των εξής:

«Με το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982 (Α'146) προστέθηκε παράγραφος 11 στο άρθρο 25 του α.ν. 1846/1951 (Α' 179), με την οποία ορίζεται ότι: "Απαλλαγές από εισφορές ή μειώσεις που έχουν θεσπισθεί υπέρ Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, Ιδρυμάτων και οποιουδήποτε άλλου Οργανισμού ή Λογαριασμού δεν καταλαμβάνουν και τις υπέρ των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης εισφορές, εκτός αν ρητά προβλέπεται τούτο από σχετική διάταξη νόμου." Ως διάταξη νόμου νοείται πράξη του νομοθετικού οργάνου που θεσπίζει κανόνες δικαίου (τυπικός νόμος). Επειδή κανόνες δικαίου περιλαμβάνονται και σε κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης, όπως είναι τα διατάγματα, δημιουργήθηκαν αμφισβητήσεις ως προς το αν είναι σύμφωνες με το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982 απαλλαγές υπέρ Ιδρυμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα που προβλέπονται στις διατάξεις των Οργανισμών τους και καθορίζονται με τις Ιδρυτικές τους πράξεις, οι οποίες έχουν εγκριθεί με προεδρικά διατάγματα ή σε κάποιες περιπτώσεις που δεν λειτουργούσε η Βουλή (ανώμαλοι ή μεταβατικοί περίοδοι) και με νομοθετικά διατάγματα. Η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα. Κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων όπως νόμος ορίζει. Ο α.ν. 1846/1951 (Α'179), στο άρθρο 2 παρ. 1 ορίζει ότι στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως όλα τα πρόσωπα, τα οποία μέσα στα όρια της χώρας παρέχουν κατά κύριο επάγγελμα εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσία έναντι αμοιβής. Η υποχρεωτική ασφάλιση αποτελεί δικαίωμα και υποχρέωση, που απορρέει από το νόμο και για τον

ασφαλισμένο και για τον ασφαλιστικό φορέα. Επιπλέον, η δημιουργία της ασφαλιστικής σχέσης συντελείται αυτοδίκαια, από το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης. Οι ασφαλιστικές εισφορές, που οφείλονται προκειμένου να πραγματοποιηθεί η ασφάλιση των εργαζομένων για την εργασία που παρέχουν, συνδέονται στενά με τις αποδοχές τους και κατά την εισηγητική έκθεση του α.ν. 1846/1951 (Α' 179) αποτελούν προέκταση του μισθού, του «κοινωνικού μισθού» όπως αποκαλείται. Εξάλλου οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη αποτελούν τους θεσμοθετημένους κύριους πόρους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 24 του α.ν. 1846/1951 (Α' 179). Επομένως οποιαδήποτε απαλλαγή ή μείωση ασφαλιστικών εισφορών, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και, επειδή σχετίζεται με το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να στηρίζεται σε απόφαση του νομοθετικού οργάνου και όχι σε διατάξεις οργανισμών Ιδρυμάτων ή λοιπών ΝΠΙΔ που απλώς εγκρίνονται με οποιασδήποτε μορφής διατάγματα. Για τους λόγους αυτούς με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 11 του άρθρου 25 του α.ν. 1846/1951 (Α' 179), που προστέθηκε με το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982 (Α' 146), με το οποίο ρητά ορίζεται ότι, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργούνται όποιες απαλλαγές ή μειώσεις είχαν θεσπιστεί με διατάγματα οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών.»

Συνεπώς ο αποδιδόμενος με την ανωτέρω αιτιολογική έκθεση σκοπός του νομοθέτη της (αρχικής) διάταξης του εβδόμου άρθρου του ν. 1305/1982, ήταν να καταργηθούν όποιες απαλλαγές ή μειώσεις δεν είχαν θεσπισθεί με ρητές διατάξεις νόμων που προήλθαν μέσω της ψήφισής τους στη Βουλή, δηλαδή με απόφαση του νομοθετικού τούτου οργάνου και κατά τη διέπουσα αυτό κοινοβουλευτική διαδικασία, αλλ' αντιθέτως είχαν θεσπισθεί με διατάξεις βασιλικών, προεδρικών ή νομοθετικών διαταγμάτων.

Ως εκ τούτου, κατά την ειδικότερη αυτή γνώμη, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ισχύουσα, και για τον λόγο αυτό, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 2963/1954, απαλλαγή του ΑΟΕΚ από τις οφειλόμενες στο ΤΣΜΕΔΕ εισφορές, ακριβώς διότι η εν λόγω απαλλαγή δεν έχει θεσπισθεί με ρητή διάταξη νόμου, αλλά με διάταξη νομοθετικού διατάγματος (η οποία θεωρείται, εξ αυτού και μόνο του λόγου, κατά τα διεξοδικώς αναλυόμενα στην

προπαρατεθείσα αιτιολογική έκθεση, ως καταργηθείσα, μετά την έναρξη ισχύος του εβδόμου άρθρου του ν. 1305/1982, που πρόσθεσε την παράγραφο 11 στο άρθρο 25 του α.ν. 1846/1951).

32. Με την υπ' αριθμ. 1526/1984 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, έγινε δεκτό ότι : «το άρθρο έβδομο του ν. 1305/1982, με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 11 στο άρθρο 25 του α.ν. 1846/1951, κατά το μέρος αυτού που προβλέπει ότι οι απαλλαγές από εισφορές υπέρ νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κλπ. δεν καταλαμβάνουν και τις εισφορές υπέρ των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης δεν αποτελεί αυθεντική ερμηνεία προγενέστερης διατάξεως ούτε έχει αναδρομική ισχύ και, επομένως, δεν έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση...». Από τις παραδοχές της ως άνω απόφασης προκύπτει ότι η διάταξη του άρθρου έβδομου του ν. 1305/1982, ισχύει από τη δημοσίευσή της και μετά, και καταλαμβάνει όλους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και τις σχετικές οφειλόμενες σε αυτούς εισφορές, εκτός αν υπάρχει σχετική διάταξη νόμου που προβλέπει την εξαίρεση.

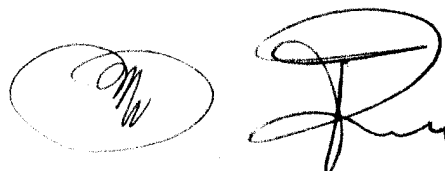
33. Περαιτέρω, η ως άνω διάταξη του άρθρου έβδομου του ν. 1305/1982, με το οποίο προστέθηκε η παράγραφος 11 στο άρθρο 25 του α.ν. 1846/1951, δεν αποτελεί αυθεντική ερμηνεία προγενέστερης διάταξης ούτε έχει αναδρομική ισχύ, όπως προκύπτει από το άρθρο δέκατο έκτο του ίδιου νομοθετήματος που ορίζει ημερομηνία έναρξης ισχύος την 9/12/1982, αλλά επιβάλλει ως γενικό κανόνα την επιβολή των εισφορών υπέρ των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, εφόσον δεν προκύπτει με ρητή διάταξη εξαίρεση (ΟΛΑΠ 22/1997 δημοσιευμένη στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

34. Πρόκειται συνεπώς για μια μεταγενέστερη ειδική διάταξη, περιέχουσα ρύθμιση για το σύνολο των ασφαλιστικών φορέων, με σκοπό την προστασία της κοινωνικής ασφάλισης από την απώλεια των εργοδοτικών εισφορών, που όμως διατήρησε την εξαίρεση στις περιπτώσεις που υπάρχει ρητή διάταξη νόμου. Κατόπιν τούτου, καθοριστικός είναι ο χαρακτηρισμός της διάταξης του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954, δηλαδή αν πρόκειται για διάταξη με ειδικότερη ρύθμιση (ειδική διάταξη), που εξακολουθεί να ισχύει και μετά την 9/12/1982.

35. Από την προσεκτική ανάγνωση της διάταξης του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 προκύπτει ότι η απαλλαγή του τότε Αυτόνομου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΑΟΕΚ) από τις εισφορές, ήταν ευθέως συναρτώμενη με τις προμήθειες και τα για λογαριασμό αυτού εκτελούμενα έργα, τις μισθώσεις και τις κάθε είδους πληρωμές προς οποιονδήποτε Οργανισμό. Στην διάταξη δεν γίνεται αναφορά για απαλλαγή από τις ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ΤΣΜΕΔΕ του τακτικού προσωπικού που απασχολούσε ο ΑΟΕΚ, γιατί κάτι τέτοιο θα ερχόταν σε αντίθεση με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης.

36. Συνεπώς η απαλλαγή της ανωτέρω διάταξης του άρθρου 17 παρ. 2 του ν. 2963/1954 (η οποία έπαψε να ισχύει – όσον αφορά στις οφειλόμενες στο ΙΚΑ εργοδοτικές εισφορές - από την κατάργησή της με την διάταξη του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 825/1978 και για τον εφεξής της ισχύος της τελευταίας αυτής διάταξης χρόνο, ήτοι από 1/1/1979) αφορούσε, κατ' αρχήν, τα εκτελούμενα για λογαριασμό του ΑΟΕΚ έργα, ως τέτοιων νοουμένων ασφαλώς εκείνων που εκτελούνταν μέσω αναδόχου ο οποίος προσελάμβανε και απασχολούσε σε αυτά δικό του προσωπικό για την καταβολή των εισφορών του οποίου, στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς, υπόχρεος ήταν ο ίδιος και όχι προσωπικό (και δη μόνιμο) του ΑΟΕΚ και τούτο, διότι, όπως έχει γίνει νομολογιακά δεκτό, η εν λόγω απαλλαγή, στόχευε στον περιορισμό του κόστους των έργων αυτών, ήτοι των εργατικών κατοικιών που ανεγείρονταν για λογαριασμό του Οργανισμού αυτού (ΟΛΑΠ 22/1997, ΣτΕ 4077/1996, ΣτΕ 1351, 1526, 1556, 2555/1984, ΣτΕ 146-7/1985, ΑΠ 309/1979, 448/1976, Τριμ. Διοικ. Πρωτ. Αθηνών 10216/1985).

37. Εξάλλου, καθ' ερμηνεία της (ομοίου ακριβώς περιεχομένου με την ως άνω διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 του ν. 2963/1954) διάταξης του άρθρου 19 παρ. 2 του α.ν. 1846/1951, που ισχύει για το ΙΚΑ, έγινε δεκτό (Διοκ. Εφετ. Αθ. 1519/2010), ότι η απαλλαγή για τις «πάσης φύσεως πληρωμές» του ΙΚΑ, έχει σχέση, ως εκ της διατύπωσης του νόμου, με τις προηγούμενες αναφορές του (έργα εκτελούμενα για λογαριασμό του ΙΚΑ κλπ.) και πάντως δεν περιλαμβάνει και τις εισφορές που οφείλονται στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς είτε επί των αμοιβών που παρέχονται ως αντίτιμο για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στο ν.π.δ.δ. αυτό, από πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα υπαλλήλων αυτών

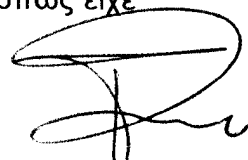

των ν.π.δ.δ. είτε επί των μισθών του μονίμου προσωπικού του ΙΚΑ και τούτο διότι, εφόσον η περίπτωση αυτή είναι ειδική, θα έπρεπε να υπάρχει ρητή αναφορά στην εν λόγω διάταξη, εάν ο νομοθέτης σκόπευε να εξαιρέσει και τις πληρωμές αυτές από τις κρατήσεις υπέρ των ως άνω φορέων. Συνεπώς, η εξαίρεση από τις ασφαλιστικές εισφορές κατελάμβανε μόνο τα έργα που εκτελούνταν για λογαριασμό του πρώην (Α)ΟΕΚ και τις συναφείς με αυτά πληρωμές και όχι και τις εργοδοτικές εισφορές που αφορούσαν στην ασφάλιση του προσωπικού (και δη του μονίμου) του Οργανισμού αυτού στο ΤΣΜΕΔΕ.

38. Όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 35 παρ. 1 του ν. 4144/2013, ο ΟΑΕΔ κατέστη καθολικός διάδοχος του καταργηθέντος από 14/2/2012 Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) και υπεισήλθε στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του τελευταίου (ΣτΕ 543/2014). Μάλιστα στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναφέρεται ότι «το πάσης φύσεως προσωπικό των καταργηθέντων από 14.2.2012 με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 ν.π.δ.δ., με τις επωνυμίες Οργανισμός Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ), μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΑΕΔ. Επιπλέον, για λόγους ασφαλείας δικαίου η ως άνω μεταφορά λογίζεται ότι επήλθε αυτοδικαίως στις 14.2.2012 και ότι κατά “ένα νομικό δευτερόλεπτο” προηγήθηκε της κατάργησης των Οργανισμών». Από τη μεταφορά δηλαδή του μονίμου εκ μηχανικών προσωπικού του καταργηθέντος ΟΕΚ προς τον ΟΑΕΔ, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της ΠΥΣ 7/2012, ο τελευταίος, από 14/2/2012 όφειλε, όχι μόνο να εντάξει στη μισθοδοσία του το προσωπικό αυτό, όπως τελικά το έπραξε, αλλά ταυτοχρόνως και να καταβάλει στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ τις οφειλόμενες για το εν λόγω προσωπικό ασφαλιστικές εισφορές, αφού ήδη αποδεχόταν από την ανωτέρω ημερομηνία και μετά ως εργοδότης τις υπηρεσίες τούτου και μάλιστα με την ίδια ακριβώς σχέση που το συνέδεε με τον πρώην ΟΕΚ. Άλλωστε, ο ΟΑΕΔ κατέβαλε στο Ταμείο αυτό τις αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές και για το δικό του εκ μόνιμων μηχανικών προσωπικό που ήταν ασφαλισμένο μέχρι και την 31/12/1992 (παλαιοί ασφαλισμένοι), παρά το γεγονός ότι και γι’ αυτόν ίσχυε αντίστοιχη και ιδίου ακριβώς περιεχομένου, με το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ.

2963/1954, διάταξη και πιο συγκεκριμένα αυτή του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 1545/1985.

39. Περαιτέρω, και εάν ακόμη ήθελε γίνει δεκτό, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθμ. 3391/22-6-2018 γνωμοδότηση της Ολομέλειας των Δικηγόρων της Νομικής Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ, ότι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ΟΑΕΔ, ως εκ της καθολικής διαδοχής του ΟΕΚ (άρθρο 35 παρ. 1 εδάφ. πρώτο) τελεί υπό τον όρο ότι οι απορρέουσες από τις ως άνω υποχρεώσεις δαπάνες διατίθενται αποκλειστικά για κάθε γεγεννημένη έννομη σχέση των δύο καταργηθέντων νπδδ (άρθρο 34 παρ. 6 του ν. 4144/2013), η υποχρέωση για την καταβολή των εργοδοτικών εισφορών του πρώην ΟΕΚ προς το πρώην ΤΣΜΕΔΕ, ήταν γεγεννημένη, εισπραξιμη και δικαστικώς επιδιώξιμη (κατ' άρθρο 7 παρ. 1α' τελευταίο εδάφιο του α.ν. 2326/1940, και παρ. 4, όπως ισχύουν) από το τέλος του επόμενου μήνα της απασχόλησης (βλ. ΣτΕ 7μ. 2658-9/2019 σκ. 19 και 2618/2018 σκ. 6, που δέχθηκαν ότι εισφορές υπέρ ΤΣΜΕΔΕ, συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, καθίστανται καθυστερούμενες αν η εκ του νόμου προθεσμία καταβολής τους παρέλθει χωρίς ο ασφαλισμένος να τις έχει καταβάλει, ακόμη και στην περίπτωση που το Δ.Σ. του εν λόγω ασφαλιστικού φορέα έχει αποφασίσει να μην κινήσει τη διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης τους και τούτο διότι η βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών αυτών δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εν λόγω Δ.Σ., αλλά αποτελεί άσκηση δεσμίας αρμοδιότητας του οργάνου αυτού), στηριζόμενη, τόσο στις καταστατικές, καθώς και τις συναφείς με αυτές διατάξεις του Ταμείου τούτου, όσο και στις διατάξεις των άρθρων έβδομου του ν. 1305/1982 και 4 παρ. 1 περίπτωση α, υποπερίπτωση ββ του ν. 3518/2006 και ως εκ τούτου, πληρούται και η προβλεπόμενη προϋπόθεση του ρηθέντος άρθρου 34 παρ. 6 του ν. 4144/2013, ως ισχύει, και ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος του πρώην ΟΕΚ οφείλει να καταβάλει το σύνολο των εργοδοτικών εισφορών για το χρονικό διάστημα από 1/1/2007 έως 31/12/2013 προς το πρώην ΤΣΜΕΔΕ και ήδη ε-ΕΦΚΑ. Στην περίπτωση δε που οι εισφορές των ασφαλισμένων μισθωτών μηχανικών για το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα δεν έχουν παρακρατηθεί από τον πρώην ΟΕΚ, τότε κατ' εφαρμογήν της διάταξης του τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του α.ν. 2326/1940, όπως είχε

αντικατασταθεί με το άρθρο 6 του ν. 915/1979 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 παρ. 6 του ν.3518/2006, θα πρέπει και αυτές να αποδοθούν από τον ΟΑΕΔ στον e-ΕΦΚΑ, συνεπεία της ειρημένης καθολικής διαδοχής.

40. Τέλος, η με αριθμό 258/2008 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, που επικαλείται ο ΟΑΕΔ προκειμένου να στηρίξει την θέση του για μη υποχρέωσή του προς καταβολή των ως άνω ποσών, δεν αφορά εν προκειμένω το ζήτημα των ασφαλισμένων (μέχρι την 31/12/1992) του πρώην ΟΕΚ, που απασχολούνται ως μισθωτοί μηχανικοί, αλλά τους μηχανικούς ασφαλισμένους στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ, που απασχολούνται όχι ως μηχανικοί αλλά με διαφορετική ιδιότητα. Μάλιστα στην ως άνω γνωμοδότηση τονίζεται ότι οι μέχρι 31/12/1992 παλαιοί ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ, εάν απασχολούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες, τότε καταβάλλουν το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 εδάφ. αα του ν. 3518/2006, εάν όμως απασχολούνται ως μισθωτοί, οι εισφορές αυτές, όπως προσδιορίζονται κατά τα οριζόμενα υπό των διατάξεων του άρθρου 44 του ν. 2084/1992, επιμερίζονται ανάμεσα σ' αυτούς και τους εργοδότες τους (άρθρο 4 παρ. 1 εδαφ. ββ του ν. 3518/2006), εκτός αν υφίσταται ειδική διάταξη νόμου, που αποκλείει την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς οπότε αυτοί (δηλ. οι μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ταμείου) καταβάλλουν το σύνολο της εισφοράς, όπως αυτή ορίζεται για τους ελεύθερους επαγγελματίες. Συνεπώς, κατά τις παραδοχές της γνωμοδότησης αυτής, αναγκαία προϋπόθεση για την καταβολή της σχετικής εργοδοτικής εισφοράς εκ μέρους του εργοδότη, ο οποίος απασχολεί ως μισθωτούς μηχανικούς, ασφαλισμένους υποχρεωτικά στο ΤΣΜΕΔΕ έως και την 31/12/1992 είναι η παροχή εξαρτημένης εργασίας των προσώπων αυτών, ως μηχανικών. Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή της έλλειψης σχέσης εξαρτημένης εργασίας, ο ασφαλισμένος μηχανικός θεωρείται ελεύθερος επαγγελματίας και καταβάλλει στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ το σύνολο των εισφορών που αναλογούν στον ελεύθερο επαγγελματία μηχανικό (ad hoc ΔΕΑ 3808/2002, 2477/2000, δημοσιευμένες στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

41. Υπό τα ως άνω δεδομένα, καθίσταται σαφές ότι η διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 δεν απαλλάσσει τον πρώην ΟΕΚ από την καταβολή των εργοδοτικών εισφορών υπέρ των μέχρι την 31/12/1992 ασφαλισμένων

μηχανικών του, που ασφαλιζονταν στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ υπέρ του οποίου θεσπίστηκαν από 1/1/2007 οι ασφαλιστικές εισφορές που ορίζονται στο άρθρο 4 παρ. 1 υποπερ. ββ) του ν. 3518/2006, ενώ περαιτέρω ο ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος του καταργηθέντος την 14/2/2012 Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, έχει πλέον την υποχρέωση της καταβολής τους για όλο το χρονικό διάστημα από 1/1/2007 έως 31/12/2013, με την επιφύλαξη όμως, των διατάξεων περί παραγραφής, άποψη την οποία υποστήριξαν ο Πρόεδρος του Τμήματος, και οι Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους, Νικόλαος Καραγιώργης και Παναγιώτης Πανάγος.

42. Σημειώνεται ότι τα υπό στοιχεία (δ) και (ε) ερωτήματα της Υπηρεσίας, όπως διατυπώνονται στο έγγραφό της, τίθενται αλυσιτελώς, καθόσον στηρίζονται στην προϋπόθεση της εφαρμογής της απαλλαγής από τις εργοδοτικές εισφορές του πρώην ΟΕΚ, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954, που όπως αναλύθηκε παραπάνω, δεν συντρέχει εν προκειμένω.

Απάντηση

43. Κατόπιν τούτων και σύμφωνα με τα ως άνω αναφερόμενα, στα υποβληθέντα ερωτήματα το ΝΣΚ (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδότησε ομόφωνα, ως ακολούθως:

α) ότι το άρθρο 17 παρ. 2 του ν.δ. 2963/1954 δεν απαλλάσσει τον πρώην Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας από την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς υπέρ των μέχρι την 31/12/1992 ασφαλισμένων μηχανικών του, οι οποίοι ως μισθωτοί μηχανικοί ασφαλιζονταν στο πρώην ΤΣΜΕΔΕ και υπέρ του οποίου θεσπίστηκαν από 1/1/2007 οι ασφαλιστικές εισφορές που ορίζονται στο άρθρο 4 παρ.1 του ν. 3518/2006,

β) ο ΟΑΕΔ, ως εργοδότης των μισθωτών μηχανικών του πρώην ΟΕΚ από την 14/2/2012 αφενός και ως καθολικός διάδοχος του αφετέρου, οφείλει σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 35 του ν. 4144/2013, να καταβάλλει τις εργοδοτικές εισφορές προς το πρώην ΤΣΜΕΔΕ για όλο το χρονικό διάστημα από την 1/1/2007 έως την 31/12/2013 και

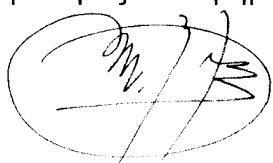

γ) στην περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί το ποσοστό της ασφαλιστικής εισφοράς των εργαζομένων μηχανικών, αυτό υποχρεούται να το καταβάλλει ο ΟΑΕΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 6 του ν. 3518/2006.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 2/12/2021

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

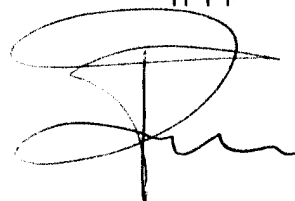

Γεώργιος Κανελλόπουλος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Γεωργία Ζουγανέλη

Πάρεδρος ΝΣΚ